

Rodna Gruda

MARIANA POZNIČ: TUDI V NOVIH RAZMERAH OSTAJAMO AKTIVNI IN POVEZANI

MARIANA POZNIČ: WE REMAIN ACTIVE AND CONNECTED EVEN IN CHANGED CIRCUMSTANCES

Objavljeno dne/Published on: 10.04.2020

Avtor članka/Article Author: Edita Žugelj, foto: E.Ž. in osebni arhiv

Argentinska Slovenka Mariana Poznič je odvetnica, prevajalka, tolmačka za slovenski jezik, urednica časnika Svobodna Slovenija in dejavna članica slovenske skupnosti v Argentini. Poleg tega je tudi članica Sveta Vlade Republike Slovenije za Slovence po svetu, v katerem zastopa argentinske Slovence.

Mariana Poznič is an Argentine Slovene who has a lot going on. She is a lawyer, Slovene translator and interpreter, the editor of the Svobodna Slovenija newspaper and an active member of the Slovene community in Argentina. What is more, she is also a member of the Council of Government of Slovenia for Slovenians Abroad, where she represents Argentine Slovenes.

Letos bo pet desetletij in pol, kar je s prihodom na svet razveselila svoja starša, ki sta po 2. svetovni vojni še kot otroka svoj drugi dom našla na južni polobli. Po nekaj letih, preživetih v begunskem taborišču, sta si njuni družini, v tistem času med Slovenci zelo znani in aktivni Pozničevi in Prijateljevi, v Argentini ustvarili dom. Kot pripoveduje Mariana, so bili Pozničevi iz domžalskega okraja, mama pa je bila rojena v Ljubljani. »Najbrž je bil najbolj znan moj ded Ivan Prijatelj, od leta 1939 do maja 1945 ravnatelj ljubljanskega učiteljskega, ki je tudi v italijanskih begunskih taboriščih nadaljeval svoje poslanstvo – od vrtca do ljudske šole in gimnazije.«

Mariana se spominja, da so doma vedno govorili slovensko in samo slovensko. Vendar je za razliko od nekaterih otrok iz njene generacije, ki do vstopa v šolo niso znali špansko, že majhna znala tudi jezik nove domovine. »Z mamo, sestro in bratom se še danes pogovarjam slovensko,« pravi Mariana. »Res je, da brat in sestra že več let živita v Sloveniji in je to še bolj naravno, vendar se slovensko pogovarjamo tudi v širši družini, z bratranci in sestričnami. V moji družini je malo drugače, saj je moj mož Ariel Mazières Argentinec, tako da doma govorimo veliko špansko, manj pa slovensko. Otroci Ignacio, Magdalena in Clara znajo sicer lepo govoriti slovensko, vsi so končali tudi tukajšnje sobotne slovenske šole, vendar v medsebojnem pogovoru hitro preidejo na španščino.«

Kot pove, je v otroštvu in mladosti tudi sama obiskovala slovensko šolo in srednješolski tečaj. »Vendar takrat nismo imeli takih možnosti, kot jih imajo dijaki slovenskih šol v Argentini danes, ko po zaključenem srednješolskem tečaju za mesec dni pridejo v Slovenijo. So pa to po 15 letih sobotne slovenske šole doživeli vsi trije moji otroci. Obisk Slovenije s sošolci je bil zanje enkratno doživetje.«

Domovino svojih prednikov je Mariana Poznič prvič obiskala januarja 1991. »To je bilo po koncu študija, bila sem že odvetnica. Januarja je pri nas poletje, čas počitnic in tako sem si lahko privoščila malo daljši dopust. Ker sem imela svoje dohodke, sem si tudi lažje privoščila malo bolj udobno potovanje. To je bila moja prva daljša pot po svetu, od takrat pa sem bila že velikokrat v Sloveniji. Za prihod izkoristim vsako priložnost.« Pa je bila ob prvem obisku Slovenija taka, kot so ji pripovedovali oz. je pričakovala? »Bila je precej drugačna od tega, kar videvam zdaj. Spominjam se zime, svinčeno sivega neba, borno osvetljenih ljubljanskih ulic ... Zaradi letnega časa takrat nisem imela priložnosti, da bi spoznala podeželje. Sem ga pa med poznejšimi obiski in bilo je še lepše, kot sem pričakovala.« Na drugi obisk v Slovenijo je prišla že čez nekaj mesecev, maja 1991, s slovenskim pevskim zborom iz Buenos Airesa Gallus, ki je imel v Argentini že takrat za sabo več kot polstoletno tradicijo. Pevci so prišli na povabilo takratnega ljubljanskega župana Jožeta Strgarja in so bili prva večja skupina iz Argentine, ki je obiskala Slovenijo. »Vzdušje, ki smo ga tik pred osamosvojitvijo doživljali na svojih koncertih po slovenskih mestih, zadnji je bil v ljubljanskem Cankarjevem domu, je bilo izjemno. Moč je bilo čutiti, da v Sloveniji vre, da nastaja nekaj novega. Počutili smo se zelo privilegirane, da smo lahko bili del tega.«

Mariana Poznič ima kot odvetnica in sodna tolmačka za slovenski jezik precej dela. Področja njenega delovanja so različna, od osebnih in družinskih zadev – npr. pridobitev državljanstva, dedovanje po sorodnikih v Sloveniji - do sodelovanja s slovenskim veleposlaništvom. »Čeprav rojaki v Argentini govorijo slovensko, težje razumejo pravniška besedila, ki jih prejmejo s slovenskih sodišč, še manj, kaj se od njih pričakuje. Kot svetovalka in pomočnica pri tolmačenju in odvetniških poslih delam tudi za Veleposlaništvo RS v Buenos Airesu in za slovenska podjetja, ki imajo svoje podružnice v Argentini.

Tudi zunaj službe ji dela ne manjka, saj je zadnja tri leta ena od urednikov tednika Svobodna Slovenija. »Pri Svobodni Sloveniji sodelujem ljubiteljsko, na takem delu in dobri volji tudi sicer sloni slovenska skupnost v Argentini. Tednik izhaja že več kot 70 let in je edini časopis, ki zunaj Slovenije izhaja v slovenščini. V njem objavljamo predvsem zapise o življenju in delu v naši skupnosti in je v tem smislu nekakšen živ arhiv našega ustvarjanja in doživljanja slovenstva. Moj prvi projekt, zaradi katerega sem se tudi vključila v delo uredništva, je bil spletni časopis Svobodna Slovenija. Ohranjamo tudi tiskano izdajo, s spletno pa se lahko bolj in hitreje približamo Sloveniji in Slovencem drugje po svetu. To je bil nujno potreben korak, pri katerem mi je pomagala skupina sodelavcev. Časopis pošiljamo tudi po elektronski pošti; zanimivo je, da je pobuda za to prišla iz Slovenije, potuje pa tudi v Italijo, Avstrijo, Nemčijo, Španijo, Srbijo, ZDA, Avstralijo, Švedsko in še mnogo držav. Veseli smo, da se na tak način povezujemo z rojaki po svetu. Ljudje se odzivajo na naše članke, večkrat nas tudi zaprosijo za pomoč pri iskanju sorodnikov v Argentini, za katerimi so izgubili sled. Seveda poročamo tudi o dogajanju v Sloveniji. Ves čas se odpiramo navzven, iščemo nove vsebine, sodelavce, ki bi nam pomagali časopis izboljšati z novimi temami.«

Odpiranje slovenske skupnosti v Argentini v svet ter sodobne povezave vplivajo tudi na posodabljanje njihove slovenščine. Se pa prav na tem področju najbolj občuti neizbežnost časa: pri mlajših generacijah, tretji ali celo četrti generaciji Slovencev, rojenih v Argentini, lepa slovenščina že ni več kar samoumevna. Kot pravi Mariana, danes takoj, v trenutku izvejo vse, kar se dogaja po svetu ali v Sloveniji. »Slovenske časopise lahko na spletu preberemo takoj po izidu, ni nam več treba 14 dni čakati, da pridejo po pošti. Pogostejše lahko potujemo v Slovenijo, saj so potovanja veliko bolj dostopna. Tako svoje izražanje ves čas prilagajamo moderni slovenščini, vedno se lahko naučimo česa novega. Nikoli nisem hodila v običajno slovensko šolo, kjer bi se lahko v slovenščini učila biologijo, matematiko, fiziko ... Doma nismo uporabljali tovrstnih strokovnih izrazov, naš pogovorni jezik je bil preprost. Danes se lahko vsega tega naučimo brez težav, to velja tudi zame kot tolmačko, prevajalko, saj se moram ves čas učiti novih izrazov. Druga posledica sodobnih povezav je, da veliko mladih iz naše skupnosti pride v Slovenijo in tam ostane. To ima seveda svojo dobro stran, nas pa po svoje tudi skrbi, saj se naša skupnost tako krči. Mi jih pogrešamo, ne bomo jih mogli nadomestiti, a čas gre naprej in v življenju vsak najde svojo pot.«

Zaradi pojava pandemije COVID 19 se je v zadnjem času tudi v Argentini življenje spremenilo. To velja tako za zasebno življenje tamkajšnjih potomcev Slovencev kot za slovensko skupnost. »Tudi pri nas se je pojavil koronavirus, prve primere smo 'uvozili' iz Evrope,« pove Mariana. »In počasi se je naše življenje zožilo na dom. Po nekaj milejših ukrepih so v petek, 20. marca, v Argentini uvedli obvezno vsesplošno karanteno. Vse se je ustavilo, delovalo naj bi samo najnujnejše - kaj pravzaprav to pomeni, sicer ni točno opredeljeno in bomo zato verjetno imeli še veliko težav. Pri nas smo zdaj vsi doma: delamo na daljavo, naši univerzitetni študentki pa imata virtualni pouk. Tudi življenje slovenske skupnosti se je ustavilo ali bolje rečeno, premaknilo iz skupnih v zasebne domove. Društva so začasno ukinila svoje redno delovanje ter vse bližnje načrtovane prireditve in srečanja. V slovenskih sobotnih šolah ni pouka, prav tako ne slovenskih svetih maš ob nedeljah. Pevski zbori, folklorne skupine, športne ekipe, vse stoji. A se hitro prilagajamo novim okoliščinam in iščemo nove načine, da ostanemo aktivni in da konec te krize dočakamo zdravi in povezani,« svojo pripoved zaključí naša rojakinja z južnoameriške celine Mariana Poznič.

